

Déli Hirlap

GAZDASÁGPOLITIKAI NAPILAP

z ingyenes házhelyekre még lehet kérvényeket beadni

Temesvár, november 7.

Magyar Párt temestorontáli tagok, valamint a Kispolgárok Szövetség külön-külön mozgalmat indított, az arra igényjogosult kismemberek olcsó, illetve ingyenes házhelyet szerezzen. Minthogy az érdekes igen nagy, a két szervezet eljárás illetékes bíróságnál, hogy a kérvény benyújtása határidejét hosszabbítsák meg. A közbenjárás eredményt járt és ennél fogva mindkét szervezet még ma és holnap veszi át kérvényeket az igényjogosultaktól további végett. A Magyar Párt irodája fő herceg-utca 8. szám alatt van, a polgári Szövetség pedig Corvin utca-utca 1. szám alatt. Olcsó, illetve ingyenes házhely elsősorban a hátrókkantaknak, a hadiözvegyeknek, a hadiárvaiknak, továbbá a katonáknak egyéneknek jár.

Nem tud magyarul

Dézsánfalvi magyar tagozat tanítója

Dézsánfalva, november 7.

Megszoktuk már, hogy mindenben legalább egyszer kell a magyarság valamely iskolaiügyi sérelméről megemlékeznünk. A szomorosokorba most belekivánczolok a dézsánfalvi magyar iskolásgyermekek esete. Dézsánfalván, amely város és kivétellel magyar lakosságú város, két tanterv működik az iskolában. Megjegyzendő, hogy állami elemi iskoláról van szó, amely Magyar tagozatnak van nyilvánítva. Az első-második-harmadik osztályt Lengyel Sándor kántor tanítja és pedig a törvény előírása szerint bizonyos kötelező tárgyakat románul, a többit pedig magyarul. Így volt az egészen amúlt esztendőig a negyedik-ötödik-hatodik-hetedik osztályokban, melyekben Heimann Imre tanító oktatótt. Szeptember elején azonban Heimann Imrét Dézsánfalváról elhelyezték és helyébe J. I. Ion tizenkilenc esztendő, a tanítóképzőintézetet júniusban rendezett tanítót neveztek ki. Jedu nem erdélyi román és így egyáltalán nem tud magyarul. Ennek az okát látványra, hogy a negyedik osztálytól felfelé a növendékek nem értesülnek magyar tanításban. Dézsánfalva magyar lakossága nagy részben a tanfelügyeletet követve terjesztett a tanfelügyeletig, amelytől kéri, hogy Jedu helyett olyan tanítót küldjön Dézsánfalvára, aki magyarul is tud.

A rekvizitációs bonok bemutatása. Temesvári pénzügyigazgatóság a pénzügyminiszterium rendelete értelmében felhívja az 1919. december 31-ig becsátott rekvizitációs bonok tulajdonosait, hogy november 10-ig jelentkezzenek az illetékes adóhivatalnál a lajmozás végett. A pénzügyminiszter gróvidebb időn belül ezeknek a bonoknak készpénzértékét tulajdonosaiknak vissza óhajtja téríteni.

Mussolini élete és a haza élete elválaszthatatlanul össze van forrva

A fascista nagytanács legújabb döntése

Róma, november 6.

A fascista nagytanács ülést tartott, amelyen Mussolini elnökölt. A nagytanács tagjai teljes számban jelentek meg, nagy ovációban részesítették Mussolinit. Megállapították, hogy az egész ország mély felindulással, felháborodással fogadta a Mussolini ellen elkövetett merényletet. A fogantatott rendszabályokról a közvélemény megnyugvással vett tudomást. A tanács az ilyen cselekmények teljes megszüntetését reméli azokról az új törvényektől és rendszabályoktól, melyeket most fognak hozni a kormányzat oltalmára és reméli, hogy ezeket szigorúan fogják végrehajtani. Sajnál-

ják, hogy egynemely külföldi konzulátus ellen tüntetések voltak, bárha azokat olyan egyének követték el, akiket ellenőrizni nem lehet. Bizik a nagytanács abban, hogy az új rendszabályok alkalmasak a fertőzési gócpontok teljes kiirtására és, hogy ezek a rendszabályok biztosítják a duce életét, amely elválaszthatatlanul össze van forrva a haza életével.

A nagytanács azután megszavazta a fascista szervezet új alapszabályait, melyek végrehajtásával a főtájkárt bizta meg. Az új alapszabályok november 15-én lépnek életbe. A nagytanács január elején újból összeül, hogy megállapítsa a jövő évi fascista ujoncozás módozatait.

Ferdinánd király pohárköszöntője az olasz vendégek tiszteletére rendezett udvari ebéden

Bukarest, november 7.

Tegnap este nyolc óraker az olasz misszió tiszteletére nagy udvari ebéd volt. Ferdinánd király ez alkalommal a következő pohárköszöntőt mondotta:

— Uraim! Melegen üdvözlöm Önöket országomban. Szívemből köszönetet mondok uralkodójuknak, aki Önöket országomba küldte. Hogy milyen szívesen fogadták Önöket Romániában, arról meggyőződhetek a tegnapi ünnepélyes fogadtatásán. Mindig örömmel emlékszem vissza arra a látogatásra, melyet harminchat esztendő előtt Viktor Emánuel király, akkori nápolyi herceg, felejtethetetlen nagybátyám, Károly király udvarában tett. Akkor

az őszinte barátság

kapcsolatai jöttek közöttünk létre, melyeket semmi sem zavarhatott meg és amelyek csak erősödtek a háború alatt, amikor egymás mellett küzdöttünk közös és nagy érdekeinkért. Ez a barátság csak megszilárdulást nyert

legutóbbi megállapodásunkkal. Hercegem! Poharamat az Ön egészségére ürítem, édesatyja tiszteletére és az aostai hercegnő egészségére, akihez engem meleg rokon kapcsalatok is fűznek. Iszom Viktor Emánuel király öfelsége, a királyné és az egész savoyai ház egészségére és az olasz nemzetnek, Románia idősebb és kedves nővéreinek boldogulására.

A spoletói herceg válaszában mély hálával mondott köszönetet

a nagyszerű fogadtatásért.

Boldogan fogja tolmácsolni Olaszország királya előtt Románia uralkodójának üdvözlését. Sajnálja, hogy a királynénak nem nyújthatja át hódolatát és poharát az egész román királyi család egészségére és a román nép nagyságára üríti.

Az udvari ebéd után hangverseny volt, amelyen sok előkelő meghívott vendég is megjelent. Az olasz misszió Heléna és Elisabeta hercegnők társaságában megtekintette a királyi testőrség diszszázadának gyakorlatát.

Tőzsdei árfolyamok.

Zürichben a lei 2'77'5, Párisban 16'05

Temesvári magánárfolyamok 1926 november 7-én reggel

(A Kereskedelmi és Gazdasági Bank devizaosztályának árfolyamai)

Minden pénznem mellett három számjegy áll. Ezek közül az első átutalást jelent pénzben, a második áruban, a harmadik bankjegyet középkeresken.

Angol font: 890'00—893'00—890'00, dollár: 182'05—183'05—183'05, dinár: 3'24 külföldi, 3'18 belföldi. 3'16 effect, hollandi forint: 73'10—73'20—73'20, francia frank: 6'09—6'11—6'10, olasz lira: 7'84—7'86—7'85, cseh korona: 5'43—5'45—5'40, osztrák silling: 25'80—26'00—26'00, német márka: 43'70—43'80—43'80, magyar korona: 387—385—380, svájci frank: 35'35—35'50—35'50.

Terményárak:

Buza 780, árpa 450, rozs 540, zab 420, tengeri 510 lei métermázsánként ab feladóállomás.

A shillingperben

kihallgatták Taran Trailát

Temesvár, november 7.

A Déli Hirlap megírta, hogy a Banca de Scont a Romániai temesvári fiókja feljelentést tett Taran Traila, ismert temesvári állatekspertor ellen. A feljelentés adatai szerint a banknak eladott shillingeket, amelyeknek ellenértékét, ötésegynegyedmillió leit, Taran már júniusban felvette, még a mai napig sem szállította le. Taran Trailát tegnap Craiun rendőrkormányos felkísérte az ügyészségre, ahol kihallgatták, majd a vizsgálóbíró is kihallgatta. Taran Traila azt hangoztatta, hogy a közte és a Banca Scont között létrejött ügylet magánkövetelés és nem képezheti büntető eljárás alapját. A kihallgatás után Tarant nyomban szabadon bocsátották. Az ügyben az eljárás tovább folyik.

Nagylelkű adomány

a Magyar Ház alapja javára

Temesvár, november 7.

A Magyar Ház eszméje a Bán-ság magyarsága körében mindenütt rajongó lelkesedéssel találkozik. A részvények jegyzése serényen folyik és már eddig is szép eredménnyel jár. Megirtuk, hogy a Magyar Nőegyesület harmincezer leit jegyzett és most ismét nagyobb támogatásról adhatunk számot. A Magyar Ház végrehajtóbizottságának legutóbbi ülésén Ambrózy Andor báró elnök jelentette, hogy Pető Ignác dr. billédi birtokos nagyobb részvényjegyzést eszközölt, azonkívül pedig a gyertyamosi téglagyárából tekintélyes mennyiségű téglát és cserepet ajánlott föl a Magyar Háza. A végrehajtóbizottság ezt köszönettel vette tudomásul és megbizta a vezetőséget, hogy az adományozónak ezért köszönetét fejezze ki. Veterán Viktor dr. a Magyar Párt temestorontáli tagozatának ügyvezető elnöke, Osztie Andor főtájkár és Légrádi István központi intézőbizottsági tag kíséretében Billéden járt, ahol Pető Ignác dr. nak és családjának köszönetét fejezte ki a Magyar Ház érdekében tett adományaiért. Pető dr. megindultan fogadta a magyarság háláját s biztosította a küldöttséget, hogy a jövőben is támogatni fogja a magyarság kulturáját.

Kényelmes új

Béautók

hosszabb és rövidebb turákra bármikor rendelkezésre állanak.

„Lloyd” béautózási vállalat

Timisoara

Str. I. C. Bratianu (Uri-utca) 6.

Telefon: 21-32.

Tallózás az évszázados mult emlékei közt

Temesmegyei orvos száz év előtti könyve — A cincárok román eredetűek — Az első temesvári postaigazgatóság

Száz év előtt már volt román tanítóképző Aradon

Temesvár, november 7.

Légrádi István könyvkereskedő jóvoltából létrán felkapaszkodtam az üzlet hátsó részében levő polcokra. Nem vagyok barátja a turisztikának, a magasba való mászásnak. De miként a hegyjárók megtalálják fáradozásuk jutalmát abban, hogy gyönyörködhetnek remek tájak szépségében, éppen úgy megelétem kapaszkodásom díját abban, hogy fent a polcok magasában egy esomó régi, érdekes, értékes könyvre találtam. Ezekről a könyvekről külön könyvet lehetne írni. Csupa régi, patinás könyv, mindenféle szakmából: szépirodalom, jog, orvostudomány, ismeretterjesztő mű. Száz-százötven esztendőskönyvek, melyek nemcsak tipográfiai, hanem ortográfiai és nyelvtani szempontból is nagy figyelmet érdemelnek. Mindegyik megérdemelne külön fejezetet. Napilapban sajnos kevés a hely erre és így megkíséreltem, hogy kurta cikk keretében megemlékezsem egyikről-másikról.

Elsőnek kezembe veszek egy könyvet, melyet 1837-ben Budán nyomtak. Ránézve azért bir fontossággal, mert a szerzője egy

temesi orvos.

Nagyköverésre vetette a sors, de a falusi magányban nem parlagiaszkodott el, hanem foglalkozott tudományos kérdésekkel. A könyv címe Aneurysma. Szerzője Adolphus Wittner Medicinæ

doctor N. Köveressino Temesiensis. A könyv, belső fedőlapján tintával írott, de már teljesen elfakult írás szerint valamikor Csajághy István orvos könyvtárában foglalt helyet.

Másik könyvet veszek a kezembe. Ennek címlapja teljes egészében így szól:

— Sertéseknek Tetemes Hasznáról Szólló Könyvetske, melyet több hiteles külföldi Barom-Orvosoknak helyes munkáiból összeszedvén kiadta Popovits János, méhai méltóságos Borosjenői Muslay Antal Fő-Ispán urnak volt tisztartója 1828-ban.

A szerző így kezdi a bevezetést:

— Édes Hazám! Miután tapasztaltam, hogy a magyar nép nagy hajlandósággal foglalkozik a mezőgazdaság dolgaival és a barmok tenyésztésével, nevezetesen a sertéshizlalással, tanátsosnak tartottam...

És így tovább. Mivel azonban nem időzhetek sokáig a disznóhizlalásnál, már másik könyv után nyulok. Táblája foszlányos, szakadozott. Nyelve latin és már le akarom tenni, amikor a címlapján eszembe ötlök a nyomtatási hely:

Temesvarini, 1796.

Nyomták a kincstári nyomdász betűivel, ahogy ugyancsak a latin szöveg mondja. A könyv címe: Iter Venetum, ex Hungariæ susceptum, quod vulgare facit idem editor, qui viator. A könyv szerzője: Andreas Kásonyi de Tollvár, consiliarius regius.

Egy három kötetes munka vonja azután magára figyelmemet. A címe: Magyarország statisztikája. Irta Fényes Elek, hitessüggyvéd s a Magyar Tudós Társaság levelező tagja. A könyvet 1842-ben adták ki Pesten. Több mint nyolcvan éve annak, hogy a könyv megjelent. Erdemes benne lapozni és végigtekinteni az akkori viszonyokon. Gyere velem olvasó a könyvhöz. Nyissuk ki itt-ott, minden rendszer és minden terv nélkül. Kukantsunk be a könyvbé és iktassuk ide, amit abban olvastunk.

Megtudjuk a könyvből, hogy Magyarország lakossága 1840-ben tíz millió volt. Ez a szám azonban nem teljesen biztos, valószínű kisebb a ténylegesnél, mert köztudomásra a nemesség és pap-ság a népszámlálásokról ki szokott hagyatni, a nemteleneke használt össze-

eshetett ott akármilyen hét országra szóló lakodalom, dáridó: biz ő nála nélkül esett az meg. Nem ment oda muzsikálni. Még ha minden nyirettyü ide-oda vonásáért egy-egy körmöci aranyat ígértek volna: még akkor sem. Annyira ragaszkodott Félegyházához. De volt is érte becsülete, tisztességes keresete.

Azonban hiába volt a szép kereset: a pénz meg se melegegett a Laci markában. Nem volt iszákos, nem volt kártyás, a nőekkel a saját feleségén kívül nem törődött: mégis tengernyi pénzt költött. Ő maga sem tudott volna kiadásairól beszámolni. Kölcsönadta, mindenféle haszontalan lim-lomot vásárolt, meg az ég tudja mire költötte el minden jövedelmét.

Éppen azért megesett, hogy sürrün látogatott el Petróczy Péter bácsihoz. Petróczy Péter akkoriban egyedüli zálogházas volt Félegyházán. Nem tudom éle még, de mikor legutoljára otthon jártam, láttam, hogy Félegyháza haladt a korrallal most már több zálogházi cégér is bámul az utcára. Hát Petróczy bátyánk szivesen adogatta a

írás-táblázatok is sokkal tökéletesebbek lehetnének. Azonban pontos volt a horvát, szerém, erdélyi és bánági katonai végvidékeken az összeírás, ahol a lakosság száma 1,189.479 lelket tett ki. A könyv szerint

Magyarország összlakossága

volt 12,880.406 lélek. Ebből volt magyar 4,812.759, tót 1,687.256, német 1,273.677, román 2,202.542, szerb 828.365, horvát 886.079. A statisztika, amely felsorolja a kisebb nemzetiségek lélekszámait, megemlíti, hogy Magyarországon 1840-ben 6150 francia és 214.035 zsidó élt.

A megyéről szóló statisztika szerint Temesmegyében — Temesvár nélkül — 1832-ben 286.687 ember élt és ezek között 2414 volt a kézműves. A kereskedők számát — mondja Fényes — nem lehet pontosan felsorolni, mert a kereskedők közül sokan vándorolnak egyik helyről a másikra, azonkívül vannak egész népek, melyek kereskedéssel foglalkoznak, így a zsidók, örmények, cincárok és görögök. A cincárokról elmondja a könyv, hogy ezek voltaképpen román eredetűek, de Macedóniába vándorolván, ott a görögök nyelvét és kereskedelmi szellemét egészen bevették.

1840-ben Magyarországon négy hercegi, hetvenkilenc grófi és nyolcvan-négy bárói nemzetség volt. Nemes személy körülbelül háromszázezer volt, amely szám azért nem pontos, mert azokat soha nem irták össze. A szabad királyi városokban körülbelül félmillió polgár élt. A szabad jászok és kunok 179.123, a hajduk 61.032 lelket számláltak.

Kár, hogy nem rögzíthetem ide a kereskedelem, mezőgazdaság, állattenyésztés, bányászat, különböző gyártások eredményeit. Nagyon

érdekes képet nyújtanak

az akkori Magyarország közgazdasági állapotairól. Magyarországon abban az időben kezdték a vasutakat építeni. Még édskevés volt belőle, de a könyv azt mondja: „Jelen korunk szüleményei a vasutak, idővel kereskedésünkben új korszakot képzendenek.“ A postának az országban hat kerülete volt, összesen háromszázhatvan postaállomással. Az egyik kerület székhelye Temesvár volt, ahová hatvannégy állomás tartozott. Akkoriban 957 helyen tartottak országos és hetivásárokat.

Mielőtt a vaskos három kötetet viz-

kölcsönöket Laci primásnak, mert az tárgyait mindig kiváltogatta és pontosan fizette a magas kamatokat.

Történt egy izben, hogy a primás ismét a zálogházba készült. Egy-két forintra volt szüksége éppen azon gondolkodott, hogy mit is vigyen Petróczyhoz. Ej, mit, gondolta magában, elviszi a hegedűjét!

Elő is szedte a hurosszszámat s mikor a kezében volt, elmuzsikált egyet magamagának. Ő ettől a drága hangszertől váljon meg? — háborodott föl egyszerre a lelke, — ettől a hangszertől, melyet rája apja, erre meg nagyapja hagyott? Nem, azt nem teszi. Hanem ha már elhatározta, hogy hegedűt zálogosít el, hát legyen hegedű. Itt van az ötéves kis fia hegedűje. A mult héten vette neki Tóth Károlynál három pengőért. Beviszi azt. Be is vitte.

— Adjon Isten! — állított be Petróczyhoz — piz kéne.

— Adjon Isten, ha ha kéne: lesz. Lássuk: mita köll?

— Erre a hegedűre.

szatenném a polcra, megnéztem a oktatásiügyi részt bennük. 1840-ben Magyarországon hatvanhat katonai gimnázium, elemi iskola volt ezernyolcvankilenc. Felsorolja a munkát nem katolikus iskolákat is. A román iskolákról külön nem szól, hanem „nem egyesült görök hitűek“ iskolákkal együtt ismerteti. Ilyen 890 volt összesen szerbek, románok és horvátok számára. A román iskolák részére az Aradon állított tanítóképzőben neveltek román tanítókat, „akik egyébiránt nem tudják a magyar nyelvet“.

A plajás

az a faluban, akit a kisbíró névvé szoktak illetni. Nagy ur, rendszert zsinóros, szép színes egyenruháján és a kis falusi lurkók közül nem arról ábrándozik, hogyha nagy neki is legyen olyan cifra uniforma. És valódi nagy dobja. Mert dobja van a plajásnak, amellyel felhívja a falu népének figyelmét, hogy a hátságnak valami közérdekű közönlője van. Amolyan élő plakát a plajás. Nos, ez az élő plakát különösen Oován hatalmas ur. Legalább is ő azt plajás zeli magáról. Ha ő megjelenik doval az utcákon, akkor némuljon minden ajak, a kocsi álljanak meg a forgalom szüneteljen. És amikor mint Orsováról jelentik — akad olyan halandó, aki az ő dobolása miatt inkább akar lekésni a vonatról és nem áll meg kocsijával, egész plajási tekintéllyel és nem mindig szalonképes szótá segítségével igyekszik a respektus váltani. Legutóbb aztán nagyon a jébe szállott a talmdicsőség, mert egy vasutra siető „renitenskedő“ utas magyarok istenével kapcsolatban utasított Magyarországra. Ő. A plajás. A községi dobos. Akit ajánlunk orsovai előljáróság figyelmébe. Tanulogendó volna, ha a kapott rendelkezésére szorítkoznék. Élő plakát nem kívánunk többet.

Ujból megnyílt!!

(a volt Coronini-Mednyánszky)

Astoria-étterem

Gyárváros, Coronini-tér.

Zóna reggeli. Abbonense ebéd és vacsóra mérsékelt árakon elfogadtanak.

Estéknél Stürzinger György népszerű zenekara hangversenyez.

Figyelmes és pontos kiszolgálás

Szives pártfogást kér

Schwartz Sándor

vendéglős.

A félegyházi hegedűk

Irta: Kubán Endre

Gyerekkoromban Bagi Laci volt a félegyházi első cigányprimás, Magos, szikár ember, sasorral, dióbarna arcából két csillogó-villogó szem izegve-mozogva nézett a világra.

Mesterségében nagy művész volt, úgyhogy nemcsak Félegyházán, hanem még Kecskeméten, Csongrádon is nagy muzsikusi hírében állott. Csalogatták is a kecskeméti tejjel-mézzel, hogy telepedjék le állandóan a híres városban. Am Laci cigány erről a világról sem akart még hallani sem.

Dehogy hagyja el ő a szülővárosát! Nem ő! Még ha első embernek is tennék meg Kecskeméten: még akkor sem, de nem ám.

Mikor oszt egyszer a kecskeméti uri kompánia azt üzenté neki, — Isten a tudója: komoly dolog volt-e vagy csak tréfa, — hogyha nem honosul meg náluk szép szerével, hát ott fogják erőszakkal: nem is ment át többet Kecskemétre. Meg-

Petróczy a kezébe vette a hegedűt és megnézte. Nem értett ő hegedűhöz, már hogy is értett volna, de mert cigányprimás hozta hát sokra becsülte. Ugy gondolt hogy a primásnak csak nem lehet őcska hegedűje.

— Adok rá huszonnégy pengőért Lacialal forgott a világ. Hogy ő egy háromforintos hegedűre huszonnégy forint kölcsönt kapjon arra nem is mert volna gondolni. Habozott, hogy megmondja-e valóságot, vagy nem.

— De hallja-e az ur, — kezdte akadozva, — ez a hegedű...

Nem mondhatta tovább, mert Petróczy közbe vágott:

— No, nem bánom, adok rá huszonnyolcat.

És nyomban megírta a cédulát s leolvasta a bámuló Laci markából a huszonnyolc forintot.

Laci csak akkor tért némileg magához, mikor már kívül volt az utcán. Akkor már bohém-módra fogta föl a dolgot. Hát ha a hegedű Petróczyhoz éppen megéri a huszonnyolc forintot: ő kötni való bolond volna, ha nem fogadná el.

Este már vígan mondta el a dol-

Tempi passati...

Ventimiglia, szeptember hó.
Mikor már elbódított és elkábított a történelmi emlékek hatása, amikor beleszédültél a kékló olasz nyelvbe és amikor sóhajtani is alig bírsz, mert attól tartasz, hogy megsérted a régi istenségek emlékeit ezen a szent földön, akkor végül mégis felébredsz arra, hogy mer vagy. Magadban megállapítod, hogy a lelked unja már a sok zset és elteltél Michelangelóval, meg a Szent Péter templomának csodálatosságával és kibeszélgetted magad a halott pápák sirjánál, elbódolt Nápoly isteni panorámája és végigcsókoltad az estét a ventimigliai fenséges pámaligetben, akkor a sok olasz műemlékkel és látványokkal való ismeretség után, vágyodni kezdesz — élő ismeretség után.

Este az asztalom el volt foglalva az egyetlen hely egy szőke nő általánál volt. Helyet foglalok az általánál. Be kell mutatkoznom. Formalitás. Megtörténik. Ismeretlen ismerősöm halkán odaugrja a név és nevet.
Nehezen indul a diskurzus. Először németül próbálkoztam. A nő csak nevet és biccent a fejével. Majd valahogy franciára fordítom. Anő hallgat. Már nem nevet. De áhatatosan nem válaszol. Vége az ebédnek és megkérdem:
— Most mit csinál?
A nő rámereszti nagy csodálkozó szemét, amelyben a pajzánsg tüze csillogott. Nem válaszol. Ezután huncutul elkacagja magát, két drágagyűrűs kezével hadonászni kezd. Meg kellett értenem belőle, hogy az én szép szőke misszem angolon kívül más nyelven nem ért.
Sétálni mentünk és másnap már képpel a kezünkben ültünk és éreztük a tengert. És a nő elmagyarázta, hogy merre is van Melbourne. És azután egyszerre felém fordult:
— Holnapután utazom, tartson szemem.
Már-már beleegyeztem, hogy a közös szőkeség Ausztráliába szöktesse, de előbb megkoekéztattam a kérdést:

Legszébb, legjobb, legtartósabb képkeretek, blondelek, oválisok
kizárólag
Képkeretgyári lerakatnál
Belv. Löffler A. ház (kisposta mellett)
TELEFON 16-86 1349

— És hány napig tart az ut?
Nem valami könnyű dolog volt ezt a kérdést megértetni veled, de végeredményben sikerült. És a válasz a következő volt: Az én angol, vagy ausztráliai misszem hatszor egymásután emelte fel a tiz ujját és azután még egyet és hozzányögte franciául: nap. Szóval hatvanegy napig hajón.
Még ez sem lett volna baj. De

A terror-irodalom alkonya

A tobzódó divatáramlatok és a valódi értékek

Temesvár, november 7.
Osvát legutóbbi Goethe-konferanszát olyan zsufolt ház hallgatta végig, hogy egy gombostűt sem lehetett volna elejteni, pedig azelőtt hónapok során alig lézengett néhány ember az előadói teremben. Kedvező fordulat ez és biztató jelenség, hogy a közvélemény lassan felébred és lázadni kezd a szünni nem akaró forradalmi tények ellen az irodalom és a művészet terén is. Berlinben még két év előtt félve tisztelt tekintélye volt egy könyvnek, mely oldalokon keresztül pocskondiázta az „izléstelen és megemészthetetlen Goethe“ művét, párisi kiállításokon szobrok jelentek meg, melyek köldökükön viselték a szemüket s homlokuk közepéből nyult ki a fülkük. Képekben sem volt hiány, hol a színek megunt valőrjeinek megkapó ellentétékben bajuszkefékkel, szőrpamacsokkal, cipőkrémes dobozokkal és fogpiszkálókkal tapétázta ki vásznát az „alkotó“. Természetes az új költészet sem maradhatott késelemben ennyi ötlelességgel szemben, inkábbátos zilált fürtű egyének támadták meg az előadói dobogókat és ott elbódultak:

bi ba bu bo
ua ua ua
— Mi a baj? — kérdezte a megriadt hallgatóság.
— Ne tessék félni, — szoltak a műveltségbe beavatottak, önök a legújabb poetikai célkitűzéssel állnak szemben. Az imént hallott remekmű címe: Ösember panasza a kavernából.
Folyóiratok is dusan sarjadoztak, mindenhonnan kizöldültek, mint eső után a fü, címük is egészen másfajta volt, mint a régieké.

magamban hamar elméláztam:
— Oda csak eljutok, de hogy vissza. És megmagyaráztam, hogy ez végképpen lehetetlen, mert hív a kötelesség.
Azután még két napig voltunk együtt. És most, amikor irom a sorokat, talán fáj, hogy nem hajó-káztam el. És várom a levelét, amelyet holtbizonyosra ígért...
Grósz Dezső.

Nem szerény fehér könyv, irodalmi lapok, vagy művészeti szemle, hanem messiási allűröket tápláló, irtózatossá erőkészleteket sejtető címek: AZ ENERGIA, AZ ACÉL-TORONY, AZ ESZME, A TETT. Ha azután egy könyvtáron edzett régi könyvbarát végiglapozott a füzeteken, meghökkenve csapta össze a kezét, mert egy szót sem értett ebből az irodalmi tolvajnyelvből, mely homályosabb és kuszább volt, mint a régi grimmoirok, a büvészönyvek szövege. Egyet megérthetett: minden olvasó számára tündöklő világossággal volt megírva, hogy ez a folyóirat pótolhatatlan minden valóban művelt ember számára, kapható itt és itt, ára márkában, dinárban, leiben, osztrák és magyar koronában pontosan ennyi és ennyi.

Történet azonban a művészet porondján más is. Az általános bizonytalanság és felelőtlenesség dzsungeléből hosszuhaju férfiak, sőt korai bubifrizurás nők is törtek elő, összelelkeztek, vérszerződést kötöttek s az örök kölesönösség zálogául intellektuelleknek nevezték egymást. Egyszer csak mindenütt ott voltak, mint a spanyol nátha. Párisban, Bécsben, Hódmezővásárhelyen, Gyulafehérváron egyaránt. Ha a Montparnasse lila abszint gőzéből egy bizarr világszemlélet villant fel, hogy-hogy nem, de már harmadnapra a gyulafehérvári intellektuellek is úgy találták fatányérovevés közben, hogy ők épp úgy érzik az élet beteges leheletét. Ha Milanóban a futuristák favágógép és motorok zöreijével támadták Mozart menuettjét, ugyazonnal akadtak Nagyváradon megértő lelkek, kik felkiáltottak: Ez az! Ez

a jövő zenéje, a gép szimfóniája. Ők mindenekelőtt ujak voltak és originálisok s csodálatosképpen mégis annyira hasonlók egymáshoz az eszmék piacán, mint egy kósár tojás. De hangosak voltak s csukaszürke gondolataikat erővel érvényesítették. Néha odaállottak a közönség és a művész közé, félretolták, helyette beszéltek.

S a közvélemény, mely nem a napokat méri, hanem az értékeket, az élet multba és jövőbe fonódó teljességét, — hallgatott. A közvélemény nagyon türelmes. A legbotorabb ujitást is hosszan, csendesen nézi, hátha lesz valami. De ha felejt, halálosan felejt. A közvélemény hallgatott, de szorosan megmarkolta a művészet és irodalom rég lemerített értékeit, mint a paraszt az aranyat a papirpénztobzódás tétpontján.

Ugy látszik, hogy a legutóbbi események a szellemi élet terén is üdvösen éreztetik hatásukat. Itt is hatalmasan közelgünk egy revalorizáció felé. Pénzünk értéke nő, de pénztárcánk laposodik. Érezzük az élet komolyságát, realitását minden hivatási ágban, tehát mindennél nagyobbakat várunk viszont. Mert mindannyiunknak megszűnt a könnyed farsangoló kedve. Kevés pénzért rendes ételt, tartós cipőt, jó ruhát kívánunk s visszatérünk a komoly könyvhöz, az igaz művészethez, mert most már az kell, ami szükséges, ami nélkülözhetetlen, ami őszinteség melegevel szól hozzánk és bátorit, főlemel, erősít a küzdelemben.

Az a rendkívüli érdeklődés, mely a legutóbbi Goethe-előadást körülvette, csak egy bizonyítékkal több, hogy milyen megtámadhatatlan érték a közvélemény bensejében a nagyság még a leglármásabban tobzódó divatáramlatok közepette is. De egyuttal ekesen szóló tanúságtétel arra is, hogy a mult és a jelen csakhamar ismét megtalálja egymást, visszavonhatatlanul eltemetve a háboru utáni terror-irodalom komikus jelenségeiben mindenesetre igen gazdag korszakát.

Flaneur.

Megérkeztek
a legújabb divatu női készitaskák és „Triumph“ márkájú cipők.
Gazdag választék! Szencziacsics olcsó árak
Diákok részére: bőr-aktataskák és bőr-háttitaskák 330 leles árban még kaphatók.
A. Garai cipő és bőrdíszmű üzlete
Bul. Carol No. 15 (Hunyadi-ut) (Szécsi tapeta-házzal szemben).

Festék
Lakk
Ecset stb.
Kohn Adolf & Fia cégnél
Gyárvaros: Fő-u. 2 (Posta mellett)
Józsefváros: Scudier-tér 5
Legjobb minőségek!
Jutányos árak!

ot a bandának. Jóizüt is nevetett ozzá...
Másnap este, mikor a banda gyűjtött volt, azt mesélte a kontrás, hogy:
— No, hát én is megpróbáltam a aci mesterségit. Bemék, mondom, Tóth Károlyho, oszt aszondom neki, hogy adjék, mondok, egy hegedüt három pengőért. Adott is, azt jó barnásat választottam, hogy ondok, réginek lássék. Mihent ez egvót, elmentem a hedegüvel a etróczyho, oszt, mondok, hogy ennyit ad rá, hát aszondi, hogy gányhedegü, hát ad rá husz pengőt, hát mondok ide vele, ü ide lta a pizt, én meg szépen elkööntem.
Hiszen egyéb sem kellett a bandának. Egyszeribe olyan keletje tt Tóth Károlynál a háromforin s könnyűfajta hegedüknék, hogy inte csuda. És valamennyi hege i ugyanazt az utat tette meg. A ltból egyenesen a zálogházba ándorolt. És Petróczy hűségesen lott rájuk tizenöt-tizennyole usz pengőket.
Az együgyü lelkü Petróczynak ég az sem tünt föl, hogy minek

volna primhegedü a nagybögösnek, kisbögösnek, klarinétosnak, cimbalmosnak. Azok hozták a hegedüket és ő meg buzgón adogatta rá a kölcsönt.
Előtte csak az volt a mérvadó, hogy a hegedüt a cigány hozta, tehát feltétlenül jó hegedünek kellett lenni.
A hegedüket szép sorjában egymás mellé akasztotta üzletében a falra. Már kilenc darab volt együtt. Valóságos gyűjtemény. Sőt jobban mondva: hegedükereskedés.
Hanem addig jár a korszó a kura, amíg eltörök. Addig jártak a félegyházi cigányok a zálogházba, amíg leleplezték őket. És csudák csudája; maga Tóth Károly leplezte le őket, akinek pedig az egész dologból haszna volt. Nem is boesátotta meg azt neki a banda soha.
A nagy eset óta nem hogy hegedüt, de még gyantát és hurt sem vettek nála.
A dolog ugy történt, hogy amint egy juliusi estén Tóth Károly a népkörbe igyekezett, a nyitott üzletajtón keresztül beköszönt Petróczyhoz. Régi ismerősök, jóbarátok

voltak. Talán szegről-végről még atyafiak is.
Ezenközben — benézvén — észrevette a falon a töméntelen sok hegedüt.
— Fenemód ismerős hegedük, gondolta magában, — már bemék a boltba, megnézem őket.
— A hegedüket nézi, ugye, szomszéd uram, — szolt Petróczy — hát azokat mostanában horadták ide a cigányok. Ugyancsak nagy szorultságban lehetnek, szegények.
Tóth Károly akkor már sorjában kezébe vette a hegedüket s azonnal megismerte azokat.
— No, szomszéd uramat ugyanam csufosan becsapták azok az akasztófára valók.
— Hogy-hogy? — hüledezett Petróczy.
Majd hanyatt esett ijedtében, mikor megtudta a hegedük eredetét s azt, hogy festvérek között sem érnek többet mint egyenkint három pengőt.
Kilenc hegedü huszonhét forint és ő összesen százhatvanlele forintot kölcsönzött azokra.
Bajos állapot volt nagyon. Hogyan fogja ő visszakapni a pénzét?

Bíróság elé, dehog is viszi a dolgot! Hogyisne! Hogy az egész város órajta mulasson! Olyan nincs a sifonérba!
Hátha szép szóra a cigányok kiáltogatják a hegedüket!?
Megpróbálta. Sorba felkereste a banda tagjait. Dehog akarták azok a hegedüket kiváltani. Sőt még azt is letagadták, hogy valaha a zálogházban jártak volna. Csak egyedül Bagi Laci, a primás váltotta vissza a maga hegedüjét. A többi nyole hegedütől ugy szabadt meg Petróczy, hogy eladta azokat Tóth Károlynak, darabonkint két forint ötven krajcárért.
De nem is mert ám ezentul egy cigány sem bemenni a zálogházba. Azt üzente nekik, hogy letöri a derekukat, hogyha ő hozzá beteszik a lábukat. Ez ugyan kissé felesleges biztatás volt, mert anélkül sem volt azoknak többé kurázsijuk valami zálogot hozzá vinni.
Ha nagyon megszorultak, elmentek Eszik Mihály uramhoz, adott ő is kölcsönöket, dus kamatra, suba alatt, titokban. De hegedükel oda sem merészkedtek.

Vádat emelt

az ügyészség Duru János ellen

Temesvár, november 7.

Ismeretesek azok a vádak, amelyekkel Ruian Trifu és társai az ügyészséghez beadott feljelentésben Duru Jánost, a temesvári sziguranca vezérfelügyelőjéhez beosztott szolgálati főnököt illeték. Popescu Marin ügyész két hétig folytatta a nyomozást és azt tegnap befejezte. A feljelentésben Duru ellen hangoztatott vádak valóknak bizonyultak és azokat a kihallgatott tanúk vallomásaikkal alá is támasztották. Popescu ügyész Duru ellen tegnap elkészítette a vádindítványt a főügyészség kintüze végett már tegnap áttette a temesvári törvényszékhez. A vádiratban az ügyészség Duru többrendbeli megvesztegetés büntetével, többrendbeli hivatalos hatalommal való visszaéléssel vádolja, melyet azáltal követett el, hogy nem egy ízben törvénytelen házkutatást rendelt el, erőszakos módon egyéneket rendelt fel a hivatalába, azokkal jegyzőkönyvet sem vett fel és olyan tárgyakat tartott vissza, melyek eredetére vonatkozólag a vizsgálatot kellett volna elrendelnie. A törvényszék a legközelebbi időn belül főügyészséghez küldte a Duru elleni vádak ügyében.

Honvág

fogta el a sabáci fiút

Vinga, november 7.

Az alanti történet úgy cseng a fülbe, mintha mese lenne és nem ez a szomorú élet termelte volna ki. Még 1914-ben történt, hogy Fekete Zoltán pécsi főhadnagy Sabác elfoglalása alkalmával az egyik háznál holtan talált egy nőt, mellette zokogott két árvája, egy hét éves fiú és egy tizenkét éves lány. Az apa azelőtt való nap Sabác védelmében elesett. Fekete főhadnagy magával vitte a kis fiút, aki hűségesen követte. Az összeomlás után Fekete Nagyváradra került a kis Milánnal együtt, ahol birtokot bérelt. Milán időközben megtanult magyarul és elfelejtette a szerb nyelvet. Fekete később kiutasították, Milán pedig, aki legényre serdült, beállt egy nagyvárad uradalomhoz, onnan elvetődött Vingára. Vingán sok bolgár él. Milán a szláv szavak hallatára visszaképzeltte magát a sabáci szülői házba. Vingán Konstantinovy gyógyszerészhez került és ennek elmesélte élete történetét. A gyógyszerész azonnal irt Sabácba és Milán Belgrádban élő öccsének. Megjött a válasz, hogy testvére örömmel öleli keblére már halottnak hitt fivérét. Milán erre jugoszláv utlevéllel elindult Sabácra. A jugoszláv határon tolmáccsal mondták tollba sorsát, mert tényleg elfelejtett szerbül. Sabácban pedig a szülők sírhantján két testvéri szív könnyes találkozásban ölelkezik össze.

Az olasz vendégek hazatutazása. Az olasz misszió, amely Romániába látogatába jött, vasárnap utazik vissza Bukarestből Szinaján keresztül. A misszió vonata hétfőn reggel hét órakor érkezik Vingára, ahol százhatvan percig áll és azalatt az olasz misszió megtekinti ezt a virágzó bánági bolgár községet. Temesvárra délelőtt tíz óra negyven perckor érkezik az olaszok vonata és tizenöt percnél időzés után tovább indul Zombolya felé.

A rádió új rendszere. Bukarestből jelentik: Tegnap megalakult a rádiótársaság, amely Bukarestben nagy szabású leadóállomást létesít. Az állomás legelőször a parlament üléseit és a bukaresti Operát továbbítja. A társaság alakulásával kapcsolatosan átalakítják a romániai rádiórendszert is. Erdélyben és a Bánságban közvetlenül adnak majd ki rádióengedélyeket, Temesvár is kap egy ilyen bizottságot önálló és független hatáskörrel.

Statáriummal készül Görögország

a mai végbemenő általános választási harcra

Athén, november 6.

Görögországban ma tartják meg az általános választásokat. Az ország hat év óta most lép először az urnához. Ma dől el, hogy Görögország továbbra is köztársaság marad-e, vagy pedig újból monarchia lesz. Athénben olyan hírek terjedtek el, hogy a monarchisták abban az esetben, ha kisebbségben maradnának, puccsot fognak megkísérelni. A kormány mindent megtehet a rend fenntartására és tegnap este óta az egész országban statárium van érvényben. A helyőrségeket

mindenütt mozgósították, hogy a rendezettség azonnal elfojthatók legyenek.

Kondilisz tábornok tegnap a hadsereg fölött szemlélet tartott és a katonákhoz beszédet intézett. Megfogadta, hogy bármiképpen is végződjenek a választások, a hatalmat azonnal átadja a győztesnek. Ha a monarchisták jutnak győzelemre, akkor egyszerű polgár kíván maradni, bár nem tudná megmondani, hogy a hadsereg egykedvűen nézné-e, ha a köztársaság ellenségei ismét magukhoz ragadnák a hatalmat.

Vagyontalansági eskü vagy csőd

egy temesvári ismert állatekspert ellen

Temesvár, november 7.

A temesvári törvényszék Hermann dr. tanácsa tegnap többek között Lippe József ismert temesvári állatekspert ellen beadott csődkérelmet tárgyalta. Lippe neve az utóbbi időkben a Lloyd-bíróság előtt szerepelt állatekspert perekben sokat fordult elő. Lippe ellen Marcu Vasile csernovici lakos nyolcvankétezer lei erejéig kérte a csőd megnyitását. Marcu kérelmében hangoztatta, hogy jogerős bírói ítélet alapján foglalni akart Lippénél, azonban nem talált ott semmit és így kénytelen volt csődöt kérni ellene. A

tegnapi tárgyaláson Lippe elismerte az adósság jogosultságát, de egyszersmind hangoztatta, hogy nem tud fizetni, mert vagyontalan. Ezzel szemben Marcu azt vitatta, hogy Lippének másokkal egyetemben Kissodán háza van. A bíróság meggyőződött, hogy ez a ház árverés alá került és most az árverés ellen utóajánlatot is adott be. A bíróság elnapolta a tárgyalást és később dönt, vajjon kivessze-e Lippétől a vagyontalansági esküt és ebben az esetben a csődkérelmet elutasítja. Hosszu évek óta ez lesz az első eset a temesvári csődbíró-ság előtt, hogy vagyontalansági esküre kerül a sor.

Háromszázhatvan millió lei

kell Temesvár város jövő évi szükségleteire

Temesvár, november 7.

Tornyosulnak már a városháza pénzügyi osztályán azok a számoszlopok, amelyekből Temesvár háztartásának jövő évi költségvetése fog kialakulni. Az általános drágaság emelkedésével természetesen a város szükségletei is fokozódó irányzatot vesznek és így a jövő évi költségvetés tételei magasabb alakulnak, mint az idén voltak. Az új költségvetés összes adatainak végleges összeállítását után november hó huszadika körül a költségvetést közszemlére teszik. A város állandó választmánya részéről megállapított és jóváhagyott részletes költségvetést megszavazza majd a város nagytanácsa is, végső fokon pedig a belügyminiszterium hagyja jóvá.

Az idén a város rendes költségvetése 79 millió lei, a városi vállalatoké pedig 242 millió lei ölelt fel. Ehhez jött még 15 millió a rendkívüli szükségletek fedezésére, amely utóbbi összegből a színház, a kereskedelmi iskola, az új kórház, a szegényház és a népfürdő esedékes összegei nyertek kielégítést. Ezeket a kiadásokat a bevételi feleslegekből és ingatlanadásokból fedezték. Összesen tehát 336 millió lei körül mozgott Temesvár ezidei költségvetése. Ezzel szemben a jövő évi előirányzat mintegy 90 millió lei vett fel a rendes közigazgatási szükségletekre, 10 milliót a rendkívüli kiadásokra, 260 milliót pedig a városi vállalatok költségvetésére. A jövő évben tehát körülbelül 360 millió lei tesznek ki Temesvár összes szükségletei. Az emelkedés a tisztviselői fizetésekben, a munkabérekben és az anyagok drágulásában mutatkozik.

Felmentettek állásától egy főszolgabíró

alig néhány napra reá, hogy kinevezése megtörtént

Temesvár, november 7.

Az egész ország szolgabírói karát érintő kérdéssel foglalkozott a temesvári ítélőtábla. Bagya Zsigmond dévai lakos még 1910-ben közigazgatási pályára lépett és előbb közigazgatási gyakornokként működött, később pedig elérte a szolgabírói rangot. Ebben a minőségben találta a Consiliul Dirigent, amely Bagyát állásában megerősítette, miután letette a hűség esküt. Ez év januárjában Bagya szolgabíró a belügyminiszter Hátszegre pretorrá nevezte ki, ami megfelelt a főszolgabírói állásnak az új közigazgatási tör-

vény értelmében. Alig nevezték azonban ki, a belügyminiszterium néhány napra reá értesítette Bagyát, hogy **rendelkezési állományba** helyezi. Bagyának sikerült ügyét újból napirendre tűzni a belügyminiszteriumban és februárban Piskire dinoki fizetéssel tiszteltbeli szolgabírónak nevezték ki. Ezt az állást Bagya nem fogadta el, hanem a temesvári ítélőtáblához, mint közigazgatási bírósághoz, intézett kérelmében főszolgabírói állásába való visszahelyezését kérte. A belügyminiszterium egyik legkitünőbb jogászat, Mavrochit

küldötte le a tárgyalásra. A belügyminiszterium képviselője azt hangoztatta, hogy Bagyának nincs joga állásába való reintegrálását kérni, mert magyar törvény alapján

csak szolgabíró

viszont a jelenlegi főszolgabírói, rendőri rangot csak a volt erdélyi főszolgabírók, a besszarábiai alprefektusok és a regáti járásvezetők érhetik el. Ebben a pillanatban, mielőtt elfogadják a közigazgatási törvényt, a miniszternek a közgazgatási törvény ama intézkedése, amely úgy rendelkezik, hogy valaki szolgabírói állásban csak éves működésének felülvizsgálása után erősíthető meg, addig ideiglenes jelleggel van alkalmazva. A tábla a héten dönt.

A Palugyai cég

és egy bank hosszas pereskedés

Temesvár, november

A világhírű Palugyai pornyai bortermelő cég mintegy három évvel ezelőtt Romániára is kiterjeszkedett és a brassói Czelle érdekszoporttal összeköttetést létesített, illetve Aradon fiókállatot állított fel. Bizonyos nézeteltérések miatt a Czelle-csoport kiváta vállalatból és helyét a bukaresti Banca Comerciala de Credit foglalta el. Ezt a tranzakciót Varjassy Lajos dr. volt aradi kaménybiztos, jelenleg bukaresti ügyvéd végezte. A Banca Comerciala de Credit azonban szintén nem tudott Palugyaiakkal együtt dolgozni és a két üzletfél között csakhamar kitört a viszály, amely peres utra terelődött. Palugyaiak úgy találták, hogy nincsen meg a kellő számításuk az új társulásról és ezért szabadulni akartak a bukaresti bank érdekeltségétől. Varjassy dr., valamint a bukaresti Banca Comerciala de Credit és Palugyaiak között perre került a sor. Közél egy évig húzódott a pereskedés, míg most békés megegyezéssel elintézték a pereskedést. Palugyai cég egymillióhátszáz ezer lei fizetett kártalnitás fejében a bukaresti banknak kikötötte azonban, hogy ennek az összegnek a fele Varjassy Lajosra kerül. Ily módon adózott elismeréssel Varjassy Lajos dr.-nak az ügyben kifejtett munkásságáért.

Százezer lei

kaució ellenében Schlögel szabad engedik

Temesvár, november 7.

Megirtuk, hogy a temesvári ítélőtábla vádtanácsának döntése alapján Safirescu vizsgálóbíró letartóztatta Schlögel György nek, a városi mozi pénztárosának a feleségét, akit bűnrészességgel gyanúsítanak. Schlögel ügyében most újabb fordulat állott be Schlögel egészségi állapota ugyan is annyira megrendült, hogy az orvos véleménye szerint feltétlenül házi kezelésre van szüksége. Radulescu Viktor dr. védő újabb beadványban százezer lei kaució ajánlott fel Schlögel szabadlábra helyezése érdekében. A kauciót a vizsgálóbíró elfogadta, az ügyészség sem volt ellene és a szabadlábra helyezési kérelmet a főügyész jóváhagyólag tegnap alá is írta. Valószínű, hogy Radulescu dr. hétfőn letétbe helyezi a százezer lei és Schlögel szabadlábra helyezik. Még a férj kiszabadulása előtt letartóztatták Schlögel feleségét, akinek bűnrészességét illetőleg a vizsgálóbíró most folytatja a vizsgálatot.

KOPROL A LEGKIVÁLÓBB CSOKOLADÉJZU HASHAJTÓSZER MINDEN GYÓGYSZERTÁRBAN KAPHATÓ VALÓDI CSAK A KOPROL NÉVEL

Hírek

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Piața Sf. Gheorghe (Szentgyörgy-tér) 4.

Telefonszámok:

Szerkesztőség: 2-52

Kiadóhivatal: 2-52

Nyomda: 10

Felelős szerkesztő lakása: 2-42

Előfizetési árak:

Egy hónapra 60 lei, három hónapra 160 lei, félfévre 300 lei, egy évre 600 lei. Egyes szám ára 3 lei, az önkormányzatoké 4 lei, Magyarországon 2000 forint, Jugoszláviában 1 dinár, Csehszlovákiában 161 ct, Ausztriában 26 garas.

Felelős szerkesztő:

Vuchetich Endre dr.

Meglepetve

Van meg a gyárvárosi Andrassy-utca 10. számú háza előtt már naponta este négy óra körül a járőrök. Széles utcán a járőrök át barátságos világot árulnak a ház oromzatáról. Hol a járőrök a padlás sötétletét, most a telier mellett, akár Murger re-
vőben. Kórá Nándor és Varga László, ez a két jeles képességű művész otthonhoz jutott, megvalósult a álomuk: a műterem, a modell, a műalkotás, a gazdagon áramló napfény. És testet ölt nemsokára mesztől a céljuk is: a képző- és iparművészeti szabadiskola. A modern és haladó Temesvár december elején új intézménnyel gazdagodik, megnyílik a képzőművészeti iskola, ahol vezetésben és oktatásban részt vehetnek mindazok, akik a képző- és iparművészetek valamelyik ágán megismerésére és gyakorlására lehetőséget, hajlamot éreznek. Az iskola tagja mindenki lehet, minden különböző képzettség és előfeltétel nélkül. A mai naptól kezdve bármikor lehet jelentkezni az iskola Andrassy-utca 10. számú háza irodájában. A művészi munkáról is a legnagyobb örömmel tudjuk ezt a világvárosok példáját követve, szépcélú törekvést, melynek eredményességét és sikerét már az a körülmény is biztosítja, hogy úgy a gyakorlati, mint az elméleti oktatásban, Temesvár többi művészetét segítse.

Mihály napja. A görög keleti egyház hétfőn ünnepli Mihály arkangyal napját. Mivel ez csak egyházi ünnep, semiféle munkaszünet nincsen, kivéve az állami hivatalokat.

Detektívosztály vezetője. Megírta, hogy Rode Sándor rendőrigazgató új szolgálati beosztást kapott és a munkájuk tevékenységéből belekerült az is, hogy Rode rendőrigazgató a detektív-
osztály vezetője. Rode rendőrigazgató rendelkezése alatt mindössze két detektív áll, az egész detektívtestületében a bünyűgyi osztályhoz tartozik, amelynek Gutu Athanasz első osztályú komiszár a vezetője.

Férfi-kalap különlegességek dúsz választékban 200—300 leitől legfinomabb minőségig. Papp Gábor, Timisoara, Bona Str. Mercy 6.

Vallásos estély a református templomban. A Bánáti Református Egyházközség és Lelkészségület temesvári gyűlései alkalmával, november 8-án, hétfőn este félhat órai kezdettel alkalmi isentiszteletet és vallásos estélyt rendeznek a református templomban. Közreműködnek: a Glória Egyházközség, Tompa Béla hegedűművész, Szabolcska Mihály esperes, és a mes Elemer, Szombati-Szabó István és Szabolcska László lelkesek. A vallásos estélyre belépési díj nincsen, de műsor közben jótékony adományokat szívesen látunk jótékonyra.

Bénautókat precíz javítóműhely, autók garagirozása, éjjeli szolgálat, autóorient-garage, Bem-utca. Telefon 5-93, 23-24. Autók eladása és vétele.

Bársonykalapok 400 leierért

Kirschner Kornélia

Bársonykalapüzletében nagy választékban, közfelfűzéses, Bonn-utca 12/a. 1543

Bátor életmentő. A józsefvárosi Módosi-híd közelében tegnap egy fiatal cigányleány szerelmi bánatában a Begába vetette magát. Lein István, az országos raktárházak alkalmazottja, észrevette a habokkal küzdő leányt, ruhástul utána ugrott és sikerült kimenteni az életunt teremést. Lein most már másodízben mentett meg emberéletet.

Márton Matild kedden, november 9-én tartja ária és dalestélyét Freund Leo kamaratermében. Jegyek Bánátnál. A hangverseny kezdete 9 órakor. Utána villamosközlekedés.

Orgonahangverseny. Járosy Dezső, pápai kamarás, székesegyházi karnagy, november 14-én, vasárnap délután öt órakor rendezte a székesegyházban 75-ik orgonahangversenyét, mely a Temesvárott rendezettek sorában a 41-ik. A hangverseny tisztá jövedelme a székesegyházi kórusnak jut. Elővételi jegyek a Bánáti Hirlap-irodában lesznek válthatók.

Pátria-barban vasárnap délután 5 órai tea teljes esti műsorral.

A halott ujjai tovább élnek. Münchenből jelentik: Dorman orvostanár érdekes kísérleteket végzett, melyekkel ki tudja mutatni, hogy egy halott ember levágott ujjai még hetekig életben tarthatók. A levágott ujjakat bizonyos eljárással konzerválta, majd sósavval mosta azokat. Az így kezelt ujjak a különböző pharmacologiai szerekre éppen úgy reagáltak, mint az élő testen levő ujjak.

A Lloyd Tavernában minden este világvárosi műsor, francia konyha, jazzband, parkettánc.

Müller Árpád szabadlára helyezési kérelme. A temesvári itélőtábla vádta néma tegnap foglalkozott a Juhos-ügyből kifolyólag letartóztatott Müller Árpád szabadlára helyezési kérelmével, amelyet legutóbb, mint a Déli Hírlap megírta, a temesvári törvényszék visszautasított. Az itélőtábla érdemben nem döntött, mert megállapítást nyert, hogy a törvényszéki végzés ellen benyújtott fellebbezést nem a törvényes három napon belül adták be és így Müller ellen továbbra is Safirescu vizsgálóbíró folytatja a vizsgálatot.

Jó pástétomot csinál, aki a készítés módját Zsuzsi főzőiskolájában megtanulja.

Eredeti Sack-ekék és gép-
részek, valamint az összes vasárnap Scherter Ottó vaskereskedésében, Timisoara.

Bel- és külföldi vasuti menetjegyek, utlevél-vizumok, kurirszolgálat garancia mellett

BIRDEV

utazási iroda

Telefon 5-93, 13-83

Mozi

Belvárosi mozi: hétfő, kedd, (november 8-9)
Gyárvárosi mozi: vasárnap és szerda (november 7 és 10)
Mehalai mozi: szombat (november 13)

Az éjszaka virága

7 felvonásban.

Dráma epizód Amerika szabadságharcából a spanyol uralom ellen. Charlotte (a spanyolnő) és John (az amerikai) nem törődve a politikai surlódásokkal, sok viszontagság után boldogok lesznek.

A főszerepben:

Pola Negri.

Monopol: Fanamet, Cluj.

Az előadások kezdete: 5, 7 és 9 órakor.

Postavámesomagok kiváltása. Napokat töltenek el a kereskedők alkalmazottai egyes csomagok miatt a postavámnál s ezenfelül cégeknek tetemes költségeket okoznak. Messzire vezetne ezen állapotoknak a helyiség kérdésén messze túlmenő okait fejtegetni, de kétségtelen, hogy a postacsomagok vámoltatását legszakszerűbben szállító cég végezheti el, aki egyben a legalkalmasabb kapcsol a kereskedők és a vámhivatal közt bármely kérdésben való közvetítésre. Örömmel üdvözölhető tehát, hogy a Farchy Rezső nemzetközi szállító cég (Belváros, Hunyadi-utca 10.) a postavámesomagok intenzív megmunkálását üzletgái közé felvette s utalunk a cég lapunk mai számában megjelent hirdetésére.

Dr. Schönberger fogorvos szabadságáról visszatért és rendel l., Szent György-tér-Báthory-u. sarok 10-12 és 2-5.

Rablók megölték társukat. Ujvidékről jelentik: A pozserováci fegyházból megszökött Hajdu János Naidesan Zsiván és Markovics Dusan három több esztendei fogságra elítélt rab. A három gonosztevő legutóbb az egyik takarékpénztárt akarta kirabolni, azonban a szolga leánya figyelmes lett a zajra. Az egyik cinkos erre elsütötte fegyverét, de a golyó társukat, Hajdu Jánost találta, aki holtan rogyott össze.

Naponta délelőtt ne feledjen el senki elmenni Horga Pál Három béka vendéglőjébe a Felsőárok-utcába, ahol villásreggelit és nagyszerű italt kaphat.

Pollák fakeskedő fogva marad. A temesvári törvényszék tegnap foglalkozott Pollák Márton fakeskedő szabadlára helyezési kérelmével. A bíróság a sükkasztással vádolt Pollák kérelmét elutasította és a vizsgálóbírónak a letartóztatásra vonatkozó végzését megerősítette.

Kész divatöltönyök, kabátok legolcsóbban Kincses Arthurnál Gyárváros, Andrassy-ut.

A Grand Hotel kávéházban esténként művész-kvartett, Szombat és vasárnap délután zene. Telefon 5-82.

Kern Pál borkereskedés, Temesvár, II. Fő utca 22. Fiók: IV., Uri-utca 8.

Női filc- és bársonykalap legelőnyösebben N. C. Dániel cégnél. Detaileladás a gyárépületben, József-tér 12, a Küttl-térrel szemben.

Torino

FIAT

automobilok és alkatrészek képviselője:

Tichy Testvérek
autogarage

Cégtulajdonos: TICHY EDE

Timisoara I. Str. Eminescu 6.

Telefonszámok:

Garage: 11-26 Lakás: 11-27

Színház

János vitéz. Ünneplés hangulatban ujtotta fel tegnap a társulat a régi, kedves daljátékot, a János vitézt, mely minden idők biztos sikerű darabja marad. A címszerepet Halmos Mici szívvvel megjátszott alakítást nyújtott és újabb bizonyosságát adta kiváló színésznői kvalitásainak. Zilahy Irén ezuttal is a közvetlenség erejével és a fiatalág bájával hatott. Gömörly Emma igen tehetséges és sokoldalú művésznő. Fratta Géza, Soós Mihály, Inke Rezső segítették teljes dalhoz az előadást, amelynek közönsége lelkesen tapsolt. A darabot ma megismétlik.

Vasárnapi előadások. Ma délután félhárom óras kezdettel a színház megismétli Drótostót, hat órakor pedig Jósika Micivel a címszerepben Antónia vigjáték lesz műsoron. Este János vitézt adják.

A jövő héten a társulat felújítja kedden a Dr. Szabó Juci című vigjátékot, majd szerdán este színrekerül a Csituly szívem című pompás darab, amely csak felnőtteknek szól. Pénteken a társulat a Szibill operett felelevenítésével fog kellemes estét szerezni.

Színésziskola Temesvárott. Inke Rezső, a temesvári színház operett-rendezője, november közepén színésziskolát nyit operett és drámai szakra. A tanfolyam öt hónapig tart és a növendékek havonta egyszer nyilvános vizsgálóelőadást rendeznek. Beiratkozni lehet naponta délelőtt 10-1 óra között a színház nappali pénztárájánál, a Ferdinánd-szállóban.

Sport

A bajnokság jegyében

zajlik le a mai vasárnapi sportprogram. Az egész vonalon bajnoki mérkőzéseket bonyolítanak le. A legnagyobb érdeklődés a TMTE-pályán eldöntésre kerülő TMTE-Kadima bajnoki felé irányul. A TMTE ebben a fordulóban megveretlen és igyekezni fog a Kadimával szemben is megvédeni helyzetét.

A TAC Zombolyán méri össze erejét a Zs. S. E.-vel és ha figyelembe vesszük a szombolyaiaknak a Banatul ellen aratott győzelmét és a Kadima elleni tizenegyet, valamint azt, hogy a TAC jelenleg nincsen jó formában, úgy nem lenne meglepetés a TAC veresége sem.

A Kinizsi-Politechnika mérkőzés kerül eldöntésre ma a Banatul-pályán.

A második osztályban a Gyapjuipar-Zs. T. K. mérkőzést bonyolítják le.

Aradon ma a Toldi birkozóegylet országos birkozóversenyt rendez, amelyen Temesvárról is sokan vesznek részt. Így tehát élénk és mozgalmas vasárnapra van kilátás.

Elhunyt temesvári futbalista. Neamtú Mircea negyedéves mérnök-hallgató, a Politechnika kiváló hátvédje, aki többször és sikerrel szerepelt Temesvár válogatott csapatában is, Kisszentmiklóson hirtelen elhunyt. A kiváló futbalista temetésén egylete és a Politechnika hallgatói testületileg vettek részt, a temesvári sportszövetség pedig részvétáviratot intézett a szülőkhöz.

Eladó, esetleg albérletbe adó a Belvárosban levő teljesen berendezett, utcára nyíló, nagyobb

iroda-illetve üzlethelyiség

A helyiségben több íróasztal, iratszekrény, álmányok, telefon stb. berendezési tárgy van. Érdeklődők írjanak „Belvárosi helyiség” jelige alatt a kiadóhivatalba. 1564

Nagyarányu csempészés folyik a határok mentén

Temesvár, november 7.

Időközönként meg-megjelenik egy hirdás arról, hogy itt, vagy amott lefogtak egy csempésztársaságot és ennyi, vagy annyi az elkobzott csempészsákmány. Néha kevesebb, néha több ez a kvantum s van arra is eset, hogy értékben egyenesen szenzációs mennyiséget foglalnak le az ellenőrző közegek. Egészen bizonyos azonban az, hogy a ténylegesen megakadályozott csempészet csak kis százalékát teszi ki az eredményesen végrehajtott akcióknak és az elkobzott mennyiség — a nagy fogásokat is belészámítva — csak jelentéktelen részét, kicsi kis hányadát teszi ki az átsempészett áruknak.

Ma, illetve már régi idő óta az a csempészet gazdasági irányvonala, hogy Romániába textil, különösen selyemárut hoznak és onnan szarvasmarha és ló jön ki a titkos csempészvonalakon. Ma már az ékszer és általában a nemes fémcsempészet nem nagyon kifizetődő üzlet, nem lehet keresni, annyit semmiesetre sem, hogy a vállalkozás kibírja a súlyos rizikót. Különböző is az efajta csempészet majdnem kizárólag a vonatokban bonyolódik.

Ugy a vonatsempészetnél, mint az országutak körüli csempészetnél a hatósági közegeknek egyöntetű megállapítása az, hogy a közönség egyáltalán nem tartja bűnnek a csempészetet és soha nem fordul elő, hogy egyébként indifferens és korrekt moralitású egyének a csempészekkel szemben a hatóság embereinek legyenek segítségére. Ha se ide, se oda kifejezetten nem is segítenek, de mindenesetre semlegesek maradnak.

Ugyanez a helyzet a vonat utasival, mint a határmenti lakossággal kapcsolatban. A határmentén bárhol könnyen kap buvóhelyet a csempész és ez a nagyon is aktív szolidaritás megnehezíti az üldözők munkáját.

Súlyos, állandó és elkeseredett harc folyik tehát a csempészek és üldözőik között, amelyben állandóan újabb invencióval kifundált eszközök és módszerek érvényesülnek. A legújabb trükk, amire most rájöttek a határőrök a következő:

A csempésztársaságok saját külön spiclijüket elküldték a határállomásokra és ezek ott nagy titokzatosan besúgták, hogy itt és itt, ekkor és ekkor óriási mennyiségű csempészarut fognak behozni. Tudni kell még azt, hogy a spiclik előzetesen egy kis renomét

szereznek azáltal, hogy helyzeti ismeretük segítségével egy-két idegen, jelentéktelen csempészkációt lelepleznek. Az sincs kizárva, hogy egy-egy nagyobb szabású kampány érdekében maguk rendeznek ilyen csempészkációt direkt renomé-szerzési céllal. A besúgás célja az, hogy a határőrök figyelmét az általuk meghatározott helyre koncentrálják és ez alatt más határponton kényelmesen átsétálhassanak az áruval.

Az utóbbi időben a határközégek rájöttek erre a machinációra és ki is telt a spiclik beesülete. Ez a módszer tehát egyelőre véget ért, de biztos, hogy újat fognak kitalálni. A csempészet nem rendőri probléma, gazdasági betegség szükségszerű tünete. Csak belsőleg lehet gyógyítani. Az a bizonyos szolidaritás, amiről a rendőrök panaszkodnak, lényegében nem egyéb, mint demonstráció a mai vámrendszer és gazdasági elzárkózottság ellen.

A világ legrégebbi kolostorában

Látogatás az Élet Templomában, amely régebbi az egyiptomi piramisoknál

Temesvár, november 7.

A Shanghai Times című Kínában megjelenő angol lapban Lja-Csin dr. kínai tudós, aki évtizedek óta kutatja Mongólia történelmét és régészetét, érdekes cikket írt. Nem kevesebbről számol be, mint arról, hogy felfedezett egy nagy kolostort, amelynek épületei jó néhány ezer évesek és amelyek szerzetesei azzal foglalkoznak, hogy az élet mélyebb értelmét kutatják. Ezek a szerzetesek, ha egyszer idekerülnek, fogadalmat tesznek, hogy a külvilágot teljesen elfeledik és többé még legközelebbi hozzátartozóikkal sem érintkeznek. Ennek a kolostornak a neve az

Élet Temploma.

Tibetben rengeteg régi kolostor van, de ezek közül is a legrégebbi az Élet Temploma. Itt készítik azokat a gyönyörű kézírásos buddhista bibliákat, melyeknek a Keleten nagy híruk van. A bibliákat mindig szerzetesek hozzák el valamely városba, ott eladják, de sohasem mondják meg senkinek, hogy kolostoruk merre van, csak éppen nevével árulják el. Eppen ezért, mert ezt a kolostort eddig senki nem látta, azt hitték róla, hogy csak az emberek képzeletében

létezik. Lja-Csin dr. szerencsés véletlen folytán fedezte fel az Élet Templomát.

A kínai tudós hihetetlen nehézségek árán keresztülvergődött a Gobi-sivatagon, azután pedig havas hegységbe ért. Végre elért egy magas hóval borított fensikót. Nagy volt azonban a esodálkozása, mikor a fensik által körülkerített völgybe nézett. Egy csomó épületet látott ott, virágzó réteket és kerteket. Igen körülményes volt a völgybe való leszállás. Ott lent egészen

kellemes, enyhe klíma fogadta. Lja-Csin dr. megtudta aztán, hogy az Élet Temploma nevű kolostorhoz érkezett. Ez a kolostor régebbi a nagy kínai falnál, sőt az egyiptomi

piramisoknál is régebbi.

A kolostor több óriási épületből áll és ezeknek legrégebbi lakói valószínűleg kaldeusok voltak, utánuk jöttek az indusok, majd a kínaiak. Bármilyen felekezeti szerzetest befogad a kolostor.

Itt nem néznek felekezetre, megelégszenek azzal, hogy az, aki idevetődik és itt akar maradni, kijelentse, hogy bölcsélettel akar foglalkozni. Mikor Lja-Csin dr. ott tartózkodott, kétszáz szerzetes élt az Élet Templomában, akik husz különböző nemzet fiai voltak. A többség tibeti, indus és kínai. De akadtak perzsák és oroszok is, sőt volt egy amerikai és egy német is. Az Élet Templomában s az azt környező falucsukában

kizárólag férfiak

élnék. Nőnek ide nem szabad jönni. A kolostor önmagát tartja el. Itt nem esznek mást, mint gyümölcsöt, kenyeret, fűzeléket és mézet. Husztelt soha nem izlelnek. A ruhát, melyet hordanak itt készítik.

Az Élet Templomának óriási könyvtára van. Sok ezer könyvön kívül van ott rengeteg térkép és esillagászati műszer is. A könyveket és műszereket azon a pénzen vásárolják, melyet a kézírásos buddhista bibliák eladásából szereznek. Az egyik szentélyben egy háromszázötven év előtt elhunyt szerzetes mumiáját őrzik. A holttest, mely ülő helyzetben van egy asztal előtt, esudálatosan ép. Bő szerzetesi ruha van rajta és az asztalon kézíratesomó. Az elhunyt szerzetesnek befejezetlen munkája ez.

Kozmetikai gyógyintézet

III. Piafa Asanesi (József-tér) 8. sz.
Kiváló szakorvos vezetésével speciális párisi technikával, vállalja minden szépség- és bőrhibák eredményes eltávolítását. Hajhulláskezelés. Fogó- és hizókurák. Különleges szépségápolás és ránckezelés. — Legkiválóbb szépségápolási szerek egyedárúsítása.

Kedvező alkalom!

Akar pénzt megtakarítani? Akkor keresse fel

Kedvező alkalom!

Schuster Ferenc bútorgyáros

versenyen kívül álló raktárát. Bútorok mélyen leszállított áron.

Temesvár-Erzsébetváros, Korona-utca 14. (A 3-as villamos végállomása.)

Vidékre díjtalan szállítás saját bútorszállító kocsiban!

HOTEL PALACE SZÁLLODA

BUDAPEST, Rákóczy-ut 43

Budapest egyik legmodernebb és legnagyobb kényelemmel berendezett szállodája

Hideg-meleg víz, fürdőszobák, minden szobában telefon

Elsőrendű étterem!

Mérsékelt árak!

KOZMETIKA

(Szépségápolás)

Rovatvezető: HIRSCH SÁNDOR
bőrgyógyász — kozmetikus

A test- és szépségápolás tartozó minden egyes kérdés vonatkozásában a legnagyobb szellemmel ad felvilágosítást. Levélmegkeresések a Déli Hírlap készítőse címeire küldendő, a borítékon feltüntetendő a "kozmetika" jelzés.

A szépséghibákat okozó bőrbajok közül mint leggyakrabban előfordul elsősorban a pattanásképződés (vulgaris) kell megemlíteni, melynek során oly nagyfokú és makacs formában lép fel éppen a legszebb korú, 18-22 éves fiatal egyéneknek, ezeknél méltán váltja ki a legnagyobb mérvű elkeseredést.

A pattanásképződés a zsíros arcbőr és a mitesszereképződés következménye, mely 16-18 éves serdülő korban lévő fiatal lányok vagy fiúk, tulzsiros arcbőrükre nem sok gondot fordítanak. Imádkoznak, hogy a természet maga gondoskodjon sem arról, hogy gyönyörű arcmosással az arcukon tapadó zsíros teget és a beléragadt szenny eltávolítsák, a mitesszereket sem távolítsák. Ennek következtében aztán a mitesszerekbe, illetve a faggyumirigyet károsító nyílásaiba, gennyedést okozó baktériumok hatolnak be, ahol ezek jó szaporodási talajt találnak maguknak és gennyedést idéznek elő. A természet által eldugaszolt nyílású faggyumirigy belsejében gyulladás jön létre és bizonyos mennyiségű genny gyülemlik fel, mely szubjektíve feszítő fájdalomérzést nyilvání, objektíve pedig a bőrfelület elődomborodásában, kicsucosodásában. Természetesen a gyulladáshoz bőrrész piros, úgy a pattanás, mint annak széle körül.

A gennygyülemelés fokozódásával a pattanás belső feszültsége is fokozódik, a nyomás folytán a bőr egy bizonyos ponton, legtöbbször a pattanás tetején elvékonyodik és a genny sárgás-fehér színe áttünik. Ilyenkor azt mondják, hogy a pattanás „megérett” és ekkor már csak még egy kissé kell a gennygyülemelés által előidézett belső nyomás fokozódjék, hogy a bőr ellenállását az elvékonyodott helyen legyőzze az áttörje. Ekkor a pattanás „kilykadt”, a benne levő genny szabad utat nyert kifelé. A kifolyó gennyel a pattanásban levő baktériumok is kiürülnek, a pattanás feltisztul és gyógyul. Áll be. Mi sem természetesebb azonban, hogy a pattanás „kifakadása” által keletkezett kicsi seb hegképződéssé fejlődik, melynek későbbi zsugorodása

Ismeretes rég,



hogy karkötőórák javítását legemegbizhatóbban végzi

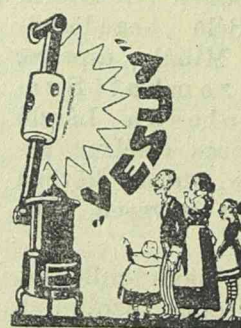
Gács Ferenc órá

Timișoara, Erzsébetváros, Király-u. 26.

ROMANOVSKY ERNŐ

ablakredőnykereskedés és szerelés

186 Str. General Foch (Fröbl) No. 12



50% Tüzelőanyag-megtakarítás

Minden kályha fűtőképességét megkétszerezi!

Meglepetésszerűen hat minden vevőre. Ára drb-ként L. 280

Kérjen ingyen ismertetelést.

Szab. tulajdonos és egyedüli gyártó: J. Weiszberger Timișoara, Bulev. Berthelot 1.



Prima kvárgli

teavaj és különféle sajtok kaphatók viszonteladók részére

Watz Ágoston-nál

Temesvár-Gyárváros, Andrássy ut 18. Telefon 15-90

Megérkezett

"Petrolux"

csodafény, a falvak villanyvilágítása.

Minden petróleumlámpára átalakítás nélkül ráilleszhető.

Ára 750.— lel. 8 napl próbaidő.

Kérjen ismertető árjegyzéket.

Petrolux, Timișoara, Str. Ūcäreșcu 56.

Úri szabóóság Kirity József

valódi angol szövegek raktára Belváros, Szentgyörgy-tér 4, I. emelet.

Gyerekujság

Szerkeszti: Kóró Pál bácsi

Mormogó Mackó esetei

Első fejezet

amelyben megismerkedünk Morgó Mackó nemzeti ural és fiával, Muncurkóval és amely lábtöréssel végződik.

Morgó Mackó nemzeti ur nagyszerűen ebédelt. Hümmöge Zsuzsánna, a szakácsnéja, jó tejszószot főzött, ami a nemzeti urnak kedvenc csemegéje. Ebéd után elszunyókált a karosszékekben.

Egyszerre azonban nagy dörmögés ébresztette fel. Valaki irtózatosságon módton verdete a kaput.

— Mordizomadt, — káromkodott Morgó Mackó uram és nagyot ásított utána.

Azután így szólt a fiához, Muncurkóhoz:

— Kukkants csak ki, Muncurkó az ablakon, hogy ki az az istentelen, aki az álmodat zavarja.

Muncurkó az ablak felé szaladt s közben feldöntött egy széket, amelyen a nemzeti ur boros flakója állott. Szerencse, hogy már előbb kiitta. A bocsfiu nem tudta hamarosan kinyitni az ablakot, hát nekiment fejével az egyik ívegtáblának és a támadt nyíláson dugta ki a fejét.

— Mordizomadt, — káromkodott a törött ablak láttára a nemzeti ur. — szerencse azonban, hogy már közeledik a tavasz, amikor jól esik kis friss levegő.

— A levélhordó van odakint, — mormolászta Muncurkó.

— Talán a sógor irt a mehádiai hegyekből, — töprengett Morgó és azután szólt Muncurkónak, hogy engedje be a levélhordót.

Muncurkó kiszaladt és nemsokára visszajött. Azt mondta, hogy a levélhordó köszöni a szíves invitálást, de nem ér rá bejönni, mert sok postát kell kihordani.

Morgó Mackó kíváncsian nyult a posta után, amit Muncurkó behozott. Azonban csalódként látta, hogy az nem levél, hanem csak ujság. Az ujságokra a nemzeti ur az utóbbi években nagyon megharagudott, mert azt tartotta, hogy sok hazugságot írnak össze, azért nem járattott egyet sem. Ezt az ujságot is először bosszusan el akarta dobni, de aztán mégis megnézte a címet. A Déli Hírlap Gyerekujságja. Ez állott rajta nagy betűkkel.

Morgó Mackó uram végignézte a gyerekujságot és élvezettel böngészte sorra minden oldalát.

— Remek ujság ez a gyerekujság, — állapította meg a nemzeti ur, — éppen ezért magam is írni fogok bele. Mert egy jó gyerekujságba kell medvehisztória. És ha Dörmögő Demeter és Tá-

nyértalpu Koma megirhatták a viselt dolgaikat, hát miért ne legyen az én életem is megörökítve? Vagyok olyan legény, mint ezek.

Morgó Mackó uram a fejét a tenyerébe hajtotta és azon gondolkodott, hogy miként kezdje meg élményeinek a megírását. Azonban gondolataiból kizavarta az az éktelen sivalkodás, amely az erdő felől hangzott. A hang éppen olyan volt, mint a Muncurkóé, aki így szokott óbégatni, mikor a nemzeti ur a pipaszárral abriktolja. És minthogy Muncurkó nem volt a szobában, kétségtelennek látszott, hogy ő ordított odakint. Morgó Mackó nemzeti uram kiment az erdőbe és egy fa aljában csakugyan ott találta Muncurkót. Az egyik mancsa vasból való csapdába — minőt a vadászok szoktak állítani állatok elfogására — volt beszorítva. Morgó Mackó kiszabadította esemetét a csapdából és mindjárt két pofont is adott neki, hogy miért nem vigyázott jobban.

Muncurkó két mancsával könnyező szeméit törülgette és ezt mondta:

— Papa kérlek, amíg te az ujságot olvastad, én kijöttem az erdőre, találkoztam Furfangi Fülöppel, a rókával. Furfangi idehívott és azt mondta, hogy itt van az erőpróbáló gép és erre a csapdára mutatott. Azt beszélte, ha a rugóra ütünk, akkor a gép diót dobál és mentül erősebben ütünk, annál több diót dobál. Én ráütöttem a rugóra, de a csapda abban a percben bekapta a mancsomat és nem eresztette el. Furfangi pedig felkapott a csapda közeléből egy jókora darab szalonnát és felmászott vele a fára.

Morgó Mackó uram türelmesen végighallgatta a jajgató Muncurkót aztán pedig felnézett a fára, amelyről Furfangi Fülöp röhögött le rája.

— No, megállj, — kiáltott a nemzeti ur, — amit te tudsz, azt én is tudom.

Ezzel már mászott is föl a fára. Mikor majdnem elérte Furfangit, az ledobta magát a fáról és elszaladt.

— Mondtam, — kiáltott újra Morgó Mackó ur, — hogy amit te tudsz, azt én is tudom.

Ezzel ő is levetette magát a fáról. Nagyot zuhant, föl is akart tápáskodni, azonban nem ment. Kiderült, hogy eltörtött a lába. Furfangi erre a távolból nagyot röhögött.

Muncurkónak el kellett szaladni Hümmöge Zsuzsánna szakácsnőért, akinek segítségéért Morgó Mackó uram nagynehezen hazacammogott.

A dobostorta

Csintalan Petiről s a Kövér Mukjról szól ez a kis mese, jó lesz figyelni jól, most ez egyszer Mukit nem csapta be

Peti, pedig hát becsapja, mikor csak teheti, most Mukival együtt Peti is megjárta, mert mesterét a két huncut megtalálta.

Van Kövér Mukinak egy kövérebb öccse, annyit eszik össze, mint egy napon öt cseh,

beállhatna bizony apró elefántnak, járása beillik szinte gurulásnak, Hájfejűnek hívják és kacagnak rajta, — most Mukit és Petit ő mégis becsapta.

A Csintalan Peti és a Kövér Muki együtt mentek — miként illik ezt már tudni — és arról beszéltek, mily boldogok lesznek.

ha a cukrászdában dobostortát esznek, Muki nagyapjától máma husz lejt kapott,

és elhatározták: csapnak egy jó napot.

Amint mennek-mennek a cukrászda felé,

hát Hájfejű toppan a két pajtás elé, sug Peti Mukinak: „ne mondd, hová megyünk,

mert majd ő is eljön és osztozik velünk!” és szól Hájfejűhöz: „kicsikét járkálunk, egészséges dolog, ha egyet sétálunk.”

Mennek-mendegélnek utcáról-utára, elmarad Hájfejű tán csak utoljára, és ők bemehetnek majd a cukrászdába s fogukat nyomhatják a dobos tortába, de amint hátranéz Muki és a Peti, látják, hogy Hájfejű őket csak követi.

Am egyszer egy sarkon csak elmarad végül, cukrászdához érnek háborítás nélkül, már ezer örömmel a küszöbön állnak, amikor majd szinte sóbálvánnyá válnak, sarokról feléjük Hájfejű lépdegél, és a két pajtásra kajánul nevetgél.

„Ahá, cukrászda akartok ti menni!” Szól mérgesen Peti: „közöd ehez semmi!”

„Hogy mi hol sétálunk, — Kövér Muki mondja, — arra bizony másnak ne is legyen gondja, nem tehetünk róla, hogy amerre járunk, az utcán véletlen cukrászdát találunk.”

Haraggal, fujtatva, dohogva, mérgesen bandukolnak tovább, de azért kényesen, a másik utcában szembe jön Vas Ferkó, szól Peti Mukihoz: „ejnye, komám, ez jó, add a pénzt Ferkónak, küldd a cukrászdába, mondd, hogy vegyen tortát a mamám számára.”

Kövér Muki mondja: „Ferkó, kérlek téged, tegyél mostan nekem egy kis sziveséget, a mamám elküldött egy tortáért engem, de nekem nincs kedvem cukrászdába mennem, fogadd ezt a husz lejt, siess, jó pajtásunk, hozd a dobostortát, mi majd itt megvárunk.”

Elsiet Vas Ferkó, viszi fürge lába, a dobostortáért megy a cukrászdába, öt perc sem telik el s vissza is jön szépen, ámde dobostorta nincsen a kezében, rémülten kérdezi Muki ennek folytán: „mondjad csak, Vas Ferkó, hol hagyta a tortám?”

„Hájfejűt találtam cukrászdaajtóban, — magyaráz Vas Ferkó pár sietős szóban, — elmondtam, hogy tortát vettem a mamádnak, ő átvette tőlem s indult szaladásnak, szólt, hogy hazaviszi mamádnak a tortát...” felordít a Peti: „ejnye, a lánchordtát!”

Ahogy bir egy rohan a Csintalan Peti, a lábait Muki szintén fürgőn szedi, amott fut Hájfejű, ők ketten utána, végre nagy szuszogva érnek a nyomába, de bekebelezte akkor már a tortát, épp akkor nyelte le az utolsó morzsát.

FARMODONT
ROGIRÁN



Reichard Gyula
műbutor-kárpitos
Timișoara III. Rezső-utca 13
Telefon 22-13
Speziális modern bőrbutorok a legfinomabb kivitelben. 518

zléses párisi és bécsi
modellkalapok
DEUTSCH JÓZSA UTÓDAI
cégnél gazdag választékban
Strada Primăriei (Városház-u.) 2.

A kicsiknek öröme!
A legszebb babák a legegyszerűbbtől a legfinomabbig nagy választékban — gépezettel is — csak's
DOGGENDORF-nál
babaklinika, Timișoara - Józsefváros,
Kossuth-utca 12. Hajmunkálatok és
hajtonatok minden színben. Postaszállás naponta. 2523

Agjobban festheti és tisztíthatja ruháit, ha elviszi

Tranatir Traján

műfestő és tisztító műhelyébe
Mesvár, III., Str. Memorandului
(Király-utca) 101.

Házhelyek

eladók

Niemetz-nél

faiskola 1419

Erzsébetváros, Korona-utca 25.

Helyszüke miatt

a raktáron levő háló-, ebédlő-, uriszobák, komplett és egyes darabok, továbbá íróasztalok egy részét

mélyen leszállított árban

bocsátom áruba. Egyetlen látogatás mindenkit meggyőzhet olcsó árainkról. Vételkényszer nincsen.

BLIDĂRIU butoráruház
Józsefváros, Küttl-tér 3.

1456

Apró hirdetések

Egy szó ára 3 lel. Vastag betűvel 5 lel. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lel. Álláskeresőknek 25 százalékos engedmény. Díj előre fizetendő.

Alkalmazás

Magyar, német gép- és gyorsíró azonnali belépésre kerestetik. Ajánlatokat „Allás 50” jelűre a kiadóba. (1065)

Kifutófitu vagy leány azonnal felvétetik. Erzsébetváros, Mikszáth-utca 10. (1563)

Adás-vétel

Singer karikahajós varrógépet keresek megvételre olcsón privától. Ajánlatokat árjelöléssel kérek a kiadóba. (3066)

Palysander

ebédőberendezés, consoltükör **eladó.** III., Hunyadi-ut 8. Divatszalon. (1554)

Ház eladó felszabaduló lakással. Józsefváros, Árpád-u. 4/a. (1562)

Keveset használt „Singer”-varrógép minden munkára alkalmas, eladó. II., Galamb-u. 16

Különféle

Elektromotorokat egyén- és forgóáramu generátorokat minden nagyságban gyártunk, javítunk és tekereslünk. Friedrich Testvérek, Telefon 9-50. (1391)

Kabát- és kalapbőrök

valamint különböző színű antilopok ruhádszinek nagy választékban. Grünwald, Spitzer és társa. 1483

Fehérmű varrást, javítást olcsón vállalok. Erzsébetváros, Korona-utca 3, földsz. jobbra.

Ha! Ha!

Gyerekek és Nagyok, ha nevetni akartok, ne mulasszatok el megnézni Parfümeria Antalóczy kirakatait. Belváros, Szent-György-tér. Róm. kath. püspöki palota. (1550)

Zongorák és pianók nagy választékban. Zongorakülönlegességek az előkelő zenevilág részére. Megtekinthető **Wonka** zongorakészítőnél, Temesvár-Józsefváros, Török-utca 4. (1548)

Tamburozást, mütéghímzést ruhákra, valamint diványpárnákra, táskákra, gobellnek arannyal való kitöltését a legjutányosabban készíti Lichtné, III. Teleky-u. 13. Jósika és Teleky-u. sarok. Munka leadható Kaufmann si Comp. kézimunkauzletben, Józsefváros. Kossuth Lajos-u. 12. (1070)

Schmidtmeister Katalin piros igazolványa elveszett. Kéri leadni a rendőrségre. (1561)

Nem fázik meg,

ha kötöttáru, u. m. szveter, keztyű, harisnya, továbbá belés- és barchentáru, paplan, szövöttáru szükségletét **Löwenthal Rezső** áruházában, Belváros, Hunyadi-utca 9. szerzi be, ahol minden cikk igen olcsón kapható. (1489)

Élő hal

tükör, ponty állandóan kapható, ugy-szintén friss dunai hal, ponty, harcsa, kecsge, tok, fogas **Luttvák** hal-kereskedésben, Józsefváros, Fröbl-utca és Preyer-utca sarok. Gyárvaros és józsefvárosi piacon. 1565

1000.000 lelt

örököl a családja, ha az Általános kölcsönös segélyző szövetkezet tagjai sorába lép. Timisoara I., Str. Gen. Praporgescu No. 3. Telefon No. 936. 1551

Tűzifa

Szalonkőszén Szalonkokszt

vagontételekben és kicsinyben jutányos áron kapható. Minden mennyiséget **Stabil Rt.** Józsefváros házhoz szállít **Kalapgyár** mögött. Telefon 18-85. 1519

Tremli butorgyár

IV. kerület, Bonnáz-utca 18. szám **Állandó nagy raktár**

A karácsonyi játékaru eladás

nagyban és kicsinyben már megkezdődött. Nagy választék beszélő- és járó babákban, babakocsikban, gyermekhajtányokban, ciklikben, hintalovakban. A Sternfeld utóda **Schwartz Gyula cégnél**, Timisoara-Belváros, Mercy-utca

Helybeli renomált cég, lehetőleg mielőbbi belépésre, kereskedelmi tapasztalattal rendelkező, önálló

mérlegképes könyvelőt

keres, ki az egyszerűbb magyar-, német- és román-levelezést is végeheti. — Gyári, vagy iparszerű vállalatnál működtek előnyben részesülne. Komoly, idősebb reflektánsok, eddigi működésükről szóló és fizetési igényekkel ellátott ajánlatai „Megbízható” jelűre a kiadóba kéretne

Kardos-telepen új kövesut mentén **120 □öles telek 24.000 le** építőanyagot szintén részletre

Cukrázda és csokoládé,

cukorka-gépeket gyárt és szállít

Klug István gépgyár és malomépítész

Timisoara II., Háromkirály-utca 26. Telefon 172. 1552

Hideg-, melegvíz minden szobában. Utcai szobák ára központi fűtéssel együtt 50.000—70.000 korona.

WESTEND-szálloda

BUDAPEST IV., Berliini-tér 3.

PONGRÁCZ SÁNDOR, igazgató-tulajdonos.

Hócipők és galocsnik

szakszerű javítása

ELASTICA Gummiiparná

Fröbl-utca 41.

(Gyűjtőhelyek minden városban)

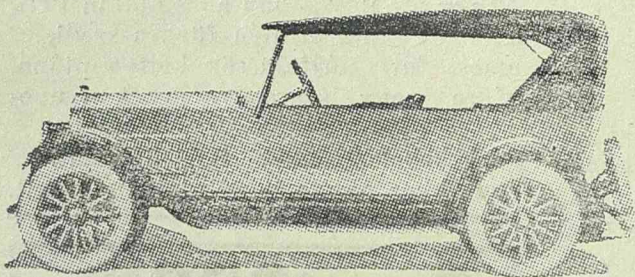
Az érdekeltek szives tudomására hozom, hogy

postacsomagok vámoltatását, kiváltását és hazaszállítását

előnyös tarifa mellett megszerveztem és kérem a postai szállítóleveleket a hozzátartozó árszámlákkal együtt irodámba: Belváros, Hunyadi-utca 10. I. em., elküldeni, vagy esetleg azok elviteléért telefonálni. (Telefon 339.)

Farchy Rezső, nemzetközi szállító.

The New RUGBY Six-Automobil



Erdélyi és bánati képviselő:

KARNER EDE automobilosztály

TIMISOARA

Telefon 8-90

Olcsó!

Elegáns!

Tartós!



Fiókok:

Belváros, Jenőherceg-tér 5.

Gyárvaros, Buziási-ut 15.

Józsefváros, Kossuth Lajos-u. 31.

Utólérhetetlen

árban, minőségben és választékban!

Egy kísérlet s Ön állandó vevő a józsefvárosi Szőnyeg- és Linoleumáruházban.

Kobelt-ház Popper Gyula Kobelt-ház
Timisoara, Bulev. Berthelot No. 5.

Állandó nagy választék szőnyeg, linoleum, viaszkosvász, gumi- és játékaruk, hó- és sárcipők, betegápolási cikkekben.

Fregoli gumikabát Lei 1950.—
Szövetszerű gumikabát „ 900.—

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a józsefvárosi **Splendid-Csóka-étterem** reggel 3 óráig van minden éjjel nyitva. Bableves, korhelyleves, friss sülték, erdélyi fatányéros stb. egész éjjel kapható. Minden pénteken este halászlé és turócsusza, kitűnő borok és Dreher-Hagenmacher speciál sör. Szolid árak, pontos kiszolgálás.

Szives pártfogást kér **Csóka Béla** vendéglős.

1539

Butorok készítését

bármily kivitelben vállalom.

Wildpret Ferenc

Kossuth Lajos-utca 1. 1149

Olcsó eladás:

egy francia díófa-ebédő gyökérbetéttel és egy füstölt tölgyfa ebédő, cseresznye masz sziv topolygyökérbetéttel és masszív kőrishálók

Siebold műbutorasztalos

Gyárvaros, Távirda-utca 19. Telefon 699. 104

Saját gyártmányu

esernyők

legnagyobb választékban nők részére 275.— leitől felfelé férfiak részére 295.— leitől felfelé a legfinomabb minőségig

nagyban és kicsiben javítások, áthuzatok és átalakításokat legpontosabban és legolcsóbban vállal

MAGAZIN VALENTINO

Timisoara, Józsefváros, Bul. Berthelot 21 (Kossuth-u.), a r. kath. templommal szemben.